

ENERGETIKAI JOGHARMONIZÁCIÓ

- Az Európai Bizottság 2014-ben a harmadik energiacsomag magyarországi végrehajtásáról készült ország-jelentésben felhívta a figyelmet arra, hogy a nemzeti szabályozó hatóság számára biztosítani kell azt a jogot, hogy a kormánytól függetlenül határozhassa meg a hálózati tarifákat.
- A Bizottság 2015. február 27-én felszólította Magyarországot, Németországot, Franciaországot, Olaszországot és Spanyolországot a harmadik energiapiaci csomag egyes szabályainak való megfelelésre. Hasonló okok miatt 2014-ben Belgiummal és Luxemburggal szemben is indított kötelezettség-szegési eljárást. 2015 októberében pedig 11 tagállamot, köztük Magyarországot szólította fel az energiahatékonysági irányelv teljeskörű átültetésére.
- A Bizottság 2015. áprilisában a Gazpromnak küldött levelében kifogásolta, hogy a közép- és kelet-európai gázipiacokon visszaél piaci erőfölényével. Az Unió harmadik energiacsomagja értelmében a Gazprom, mint termelő és kiszolgáló nem végezhetné egyidejűleg mindkét tevékenységét az Európai Unión belül. Szakértők véleménye szerint azonban a kis gázszolgáltatók nem tudják felépíteni saját nagy gázvezeték-rendszerüket. Erre nincs se pénz se hitellehetőség.

A Kormány [T/10523.](#) számú, az energetikai tárgyú törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló törvényjavaslatának célja az Európai Bizottság által, az EU harmadik energiacsomagja átültetésével összefüggésben indított kötelezettség-szegési eljárás kapcsán szükségessé vált törvényi szintű módosítások megvalósítása.

Az Európai Unió harmadik energiacsomagja

Az Európai Parlament 2009. április 22-én fogadta el a harmadik. energiacsomagot. Az elfogadott jogszabályok (a [2009/72/EK](#) és a [2009/73/EK](#) irányelv, a [713/2009/EK](#), [714/2009/EK](#) és a [715/2009/EK](#) rendelet) kiemelt célja a versenyképesség fokozása és a fogyasztók védelme volt.

Ennek érdekében:

- a szállítási hálózat tulajdonjogát úgy szabályozták, hogy három szervezeti modellen keresztül egyértelműen **elkülönítették a hálózatiüzemeltetéstől** az ellátási és termelési tevékenységeket;
- a nemzeti energiaszabályozóktól **független szabályozási felügyeletet hoztak létre** azért, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok hatásköreinek és függetlenségének erősítése és harmonizálása mellett, a szállítási hálózatokhoz tényleges és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés biztosítsanak;
- **megerősítették a fogyasztóvédelmet**, és biztosították a rászoruló fogyasztók védelmét;
- szabályozták a **harmadik felek hozzáférését a gáztárolókhoz** és a cseppfolyósított földgázleltételekhez, és **megállapították az átláthatósággal, valamint a földgáztartalékokra vonatkozó rendszeres adatszolgáltatással kapcsolatos szabályokat**;
- elősegítették a regionális szolidaritást azzal, hogy a gázellátás súlyos zavarainak esetére **együttműködést írtak elő a tagállamok számára** és összehangolták a nemzeti sürgősségi intézkedéseket, és fejlesztették a földgáz-összeköttetéseket.

A harmadik energiapiaci csomag ugyan létre hozta azokat a testületeket, melyek biztosítják az együttműködést az átvitelrendszer-üzemeltetők és a szabályozók között, de jelenleg a testületek által hozott döntések még nemzeti szempontokat tükröznek. A Bizottság a tagállamok energiapolitikai és szabályozási kérdésekben meglévő mozgásterét korlátozni szeretné, a döntéshozatali folyamatokat pedig központosítaná.

Magyarország a villamos energiáról szóló [2007 évi LXXXVI](#) törvény (VET), illetve a földgázellátásról szóló [2008. évi XL](#) törvény (GET) 2011. július elsejétől hatályos módosításával szolgálta [2009/72 EK](#) és [2009/73](#) irányelveknek való megfelelést.

ENERGIAUNIÓ

Az Európai Bizottság 2015. február 25-én az Energiaunióról kiadott [keretstratégiájában](#) megállapította, hogy bár az Európai Uniónak vannak uniós szintű energiaügyi szabályai, a gyakorlatban mégis **28 különálló nemzeti szabályozási keret érvényesül**. Ezen változtatni szükséges, mert csak egy integrált energiapiac képes a verseny fokozására és az energiatermelő létesítmények jobb kihasználására. Ez növelné a piac hatékonyságát és megfizethető árakat biztosítana a fogyasztóknak. Az **Unió teljes energiafogyasztásának 53%-át még mindig importból fedezi**, amire 400 milliárd eurót költ el évente. **Több tagállam még mindig egyetlen külső ellátási forrástól függ**, ami nemzeti és uniós szinten is veszélyezteti az ellátás biztonságát. A [Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság álláspontja](#) szerint az Európai Unió nem engedheti meg azt, hogy a belső energiapiac még jobban szétdarabolódjon. Ennek érdekében javasolja a harmadik

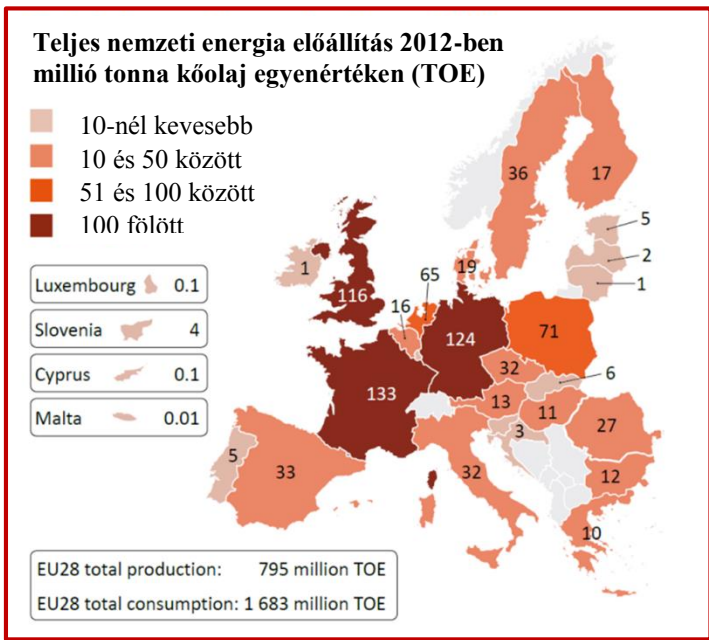
energiacsomag teljes körű végrehajtását, a tagállami energiahálózatok megfelelő összekapcsolását és korszerűsítését.

Megállapítja, hogy az átviteli rendszerek üzemeltetésének sokkal integráltabban kellene működnie ahhoz, hogy megfeleljen az energiarendszer kihívásainak. A harmadik belső energiapiaci intézkedéscsomaggal létrehozott villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetők és földgázpiaci szállításirendszer-üzemeltetők európai hálózatait ([ENTSO-E/G](#)) meg kell erősíteni, hogy el tudják látni feladataikat. Továbbá **regionális üzemeltetési központokat kell kialakítani**, amelyek eredményesen tudják tervezni és igazgatni a határokat átszelő villamosenergia- és gázáramlást.

A harmadik belső energiapiaci intézkedéscsomag hozta létre az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségét ([ACER](#)) is, hogy – különösen nemzetközi kérdésekben – segítse a nemzeti szabályozókat. Az ACER jelenleg főként ajánlások és vélemények

útján fejti ki tevékenységét, döntéshozatali hatásköre igen korlátozott. Döntést ugyanis csak a nemzeti szabályozók kérésére, vagy abban az esetben hozhat, ha a nemzeti szabályozók a határidőig nem hozták meg a saját döntésüket. Ezért az egységes piac egész Unióra kiterjedő szabályozásának megerősítése érdekében **nagymértékben ki kell bővíteni az ACER uniós szintű szabályozási funkciók ellátására vonatkozó hatáskörét**, és fokozni kell függetlenségét, hogy eredményesen felügyelhesse és ellenőrizhesse a belső energiapiacra bekövetkező fejleményeket és az alkalmazandó versenyszabályokat. A nemzeti energiapiaci szabályozások összehangolásához uniós szintű politikai felhatalmazásra lenne szükség, de ezt akadályozza, hogy az energiapolitika tagállami hatáskör.

*1 tonna kőolaj egyenérték = 10⁷ kilokalória (kcal) = 42 gigajoule (GJ)
A kőolaj számos szénhidrogén keveréke, ami különböző mezőkről származhat, ezért eltérés lehet egy adott tonna olaj esetén. Ez 1,05 toe és 0,95 toe között változhat az IEA szerint.*

Forrás: [EPRS](#)

**MAGYAR ENERGETIKAI ÉS KÖZMŰ-
SZABÁLYOZÁSI HIVATAL (MEKH)**

A hazai energia- és közszolgáltatások piacának szabályozó hatósága a [2013. évi XXII. törvénnyel](#) létrehozott Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal ([MEKH](#)). A hivatal rendeletalkotási jogkörrel felruházott önálló szabályozó szerv.

Az Európai Bizottság 2013 augusztusában előzetes eljárás keretében egyeztetést kezdeményezett a hatósággal bizonyos szabályozási kérdésekről: **a hálózati tarifák szerkezetéről, a szabályozó hatóság függetlenségéről és az ausztriai Baumgartent Magyarországgal összekötő gázvezeték határkeresztesző kapacitásainak diszkriminatív elosztási gyakorlatáról.** Az egyeztetések azonban nem hozták meg a Bizottság részéről elvárt eredményeket. A Tanács 2014. június 2-i ajánlása szerint Magyarországnak 2014-2015-ben meg kellett vizsgálnia az energiaár-szabályozás beruházásösztönző és versenyre gyakorolt hatásait a villamos energia és a földgáz piacán. Lépéseket kellett tennie annak érdekében, hogy biztosítva legyen a nemzeti szabályozó hatóság függetlensége a hálózati tarifák és feltételek meghatározása tekintetében.

Az Európai Bizottság 2015. február 27-én kötelezettségzegési eljárást indított Magyarország ellen, mert a hazai energiaszabályozást több ponton is összegeyzetethetetlennek látja

a belső energiapiaci előírásokkal. A Bizottság azt is kifogásolta, hogy nem a MEKH, hanem a minisztérium jogosult meghatározni a tarifák kiszámítási szabályait. Ez megkérdőjelezi a szabályozóhatóság függetlenségét, ami a harmadik energiacsomag egyik sarkalatos pontja. Ugyanakkor a MEKH olyan rendeletek kibocsátásra jogosult, ami jelentősen megnehezíti azt, hogy a piaci szereplők független bíróság előtt fellebbezzék meg a hatóságok döntéseit. Ezen rendeletekkel szemben a panaszosok legfeljebb az Alkotmánybírósághoz fordulhatnak. A harmadik energiacsomag értelmében a határkeresztesző kapacitásokat olyan árveréseken kell értékesíteni, amelyekhez minden érdeklődőnek azonos feltételek mellett férhet hozzá.

A Bizottság kifogásolja továbbá, hogy az állam soron kívüli hozzáférést biztosít az Magyar Villamos Művek Zrt. (MVM)-nek és az E.ON-nak a Magyarországot az ausztriai Baumgartennel összekötő gázvezeték (HAG) határkeresztesző kapacitásához, s ezáltal a két cég könnyebben és gyorsabban hozzáférhet a határkeresztesző kapacitáshoz, ami segíti abban, hogy feltöltse stratégiai gázkészleteit, és előbbin kínálja a gázt a kiskeresztületnek.

A kormány a kötelezettségzegési eljárás kapcsán tervezett intézkedései többek között háromlépcsőssé teszik a rendszerhasználati díjak ármegállapítási rendszerét, és megvalósítják a költségalapú elszámolást is.

Források:

- The Energy Community – [Legal Framework, 2013](#)
- [A belső energiapiac](#)
- [Policy Guidelines](#) on the Independence of National Regulatory Authorities, 2015
- [EU Energy Markets in 2014](#)
- Jelentés az európai energiabiztonsági stratégiáról 2015. május 18. – [\(2014/2153\(INI\)\)](#)
- [KMPG Energetikai Évkönyv 2015](#)
- A Bizottság által kezdeményezett [kötelezettségzegési eljárások listája](#)